

ION CREANGĂ • IOAN SLAVICI
C. NEGRUZZI • PETRE DULFU

ÎN LUMEA LUI PĂCALĂ ȘI TÂNDALĂ

Ediție îngrijită de
Valeria FILIMON



PĂCALĂ

Ion Creangă

Un negustor, umblând prin mai multe sate și orașe, ca să cumpere grâu, păpușoi și altele, într-o zi ajunse la un pod și când era să treacă văzu un om care se odihnea acolo: acesta era Păcală. Negustorul, voind să afle ceva de la el, ca oricare negustor, se apropie de dânsul și-l întrebă:

- De unde ești, măi creștine?

- Ia din sat de la noi, răspuse Păcală.

- Din care sat de la voi?

- Iaca de acolo, tocmai de sub acel mal, Jarătând negustorului cu mâna spre un deal.

- Bine, dar ce sat e acela? Eu nu-l știu.

- Ei! cum să nu-l știi; e satul nostru, și eu de acolo vin.

- Nu așa, măi prostule. Eu te-ntreb: acel sat pe a cui moșie este și cum îi botezat?

- Doamne! da' nu știi că moșiile sunt boierești și asta-i a cuconului nostru, ce șede la București? Iar satu-l botează popa într-o căldărușă cu apă, cum îi scrie lui în cărți.

Negustorul, privindu-l lung, zise în sine: Mă!... aista-i chiar Păcală.

- Dar cum te cheamă pe tine?

- Iaca!... ce mă-ntreabă. Mă cheamă ca pe oricare: vină-ncoace, ori vin-aici!

Negustorul începu a-și face cruce ca de naiba și iar îl întrebă:

- Dar cu chiămarea împreună cum te mai strigă?

- Iaca așa: vino! u! mă! răspuse Păcală.

Negustorul începu atunci a râde și zise: ce prost! Apoi îl mai întrebă:

- Dar ce bucate se fac acolo la voi?

- Mai mult terciu cu mămăligă mâncăm, zise Păcală.

- Înțelege-mă, prostule! Nu te-ntreb de bucate ferte.

- D-apoi de care bucate mă-ntrebi?

- Te-ntreb dacă s-au făcut la voi grâu, orz și altele.

- Da, s-au făcut până la brâu, răspuse Păcală.

- Nu te-ntreb de înălțime, că doar n-am nevoie de paie pentru boi, ci aş voi să ştiu ce felu este la voi grăuntele orzului.

- Să-ți spun, dacă nu știi, zise Păcală. Grăuntele orzului este lungăreț, îmbrăcat c-o coajă cam gălbăie și c-o țapă în vârf.

- Bine, știi de astea; dar spune-mi ce fel se vinde, că ași voi să cumpăr și eu.

- De! nu știi dumnia-ta ce fel? Unul dă grăul ori orzul, și altul îi dă bani: galbeni, napoleoni ori altăceva.

- Nu mă-nțeleseși nici asta; eu te-ntreb: cum se dă?

- Bre!... Nici asta n-o știi. Să-ți spun eu: iei banița ori dimerlia și pui în ea pân-o umpli cu vârf, apoi cu coada lopeței o razi și-o torni în sac, pe urmă iarăși o umpli și tot asemenea faci.

- Eu nu te-ntreb asta, om fără cap ce ești!

- Dar ce fel mă-ntrebi? zise Păcală.

- Cu ce preț se vinde chila ori banița; câți lei?

- Așa cum te-nvoiești; și câți lei dai atâta iei.

Negustorul, supărat, îl mai întrebă:

- Neghiobi ca tine mai sunt acolo-n sat?

- U! hu!... este badea Mușat, badea Stan, Neagu, Voicu, Florea, Soare, badea Bran, Coman și alții.

- Ho! mă, destul! Dar cine este mai mare decât toți la voi în sat?

- Cine-i mai mare? Badea Chițu; el e mai nalt decât toți; e atât de lung, încât mai n-ajungi cu mâna la umărul său.

- Bre!... proastă lighioaie mai ești! Nu te-ntreb așa.

- Dar cum? zise Păcală.

- Eu îți zic: pe cine ascultați voi aici în sat?

- I! ha! auzi vorbă! Ascultăm pe lăutarul moș Bran; când începe să cânte, tot satul stă cu ochii și urechile țintă la el.

- Nu zic așa, măi nătărăule! Răspunde-mi o dată cum te-ntreb.

- Ei, cum?

- Eu te-ntreb de cine aveți frică aici în sat mai mult.

- Valeu, maică! Ia de buhaiul lui moș popa, mare frică mai avem, mămulică! Când vine sara de la păscut, fugim de el care încotro apucăm; că atât e de înfricoșat, de gândești că e turbat; când începe să mugească, sparie chiar și copiii din sat.

- Mă!... da! ce namilă de om ești tu? Nu cumva ești vrun duh rău, frate cu Mează-noapte sau cu Spaima-pădurei?

- Ei, Doamne! De ce mă-ntrebi, când mă privești? Ce? Nu mă vezi că-s om ca și dumniata: cu cap, cu ochi, gură, nas, mâni și cu picioare, mă mișc și mă uit ca toți.

- Așa te văd și eu, dar ai minte și simțire abia ca un dobitoc. Ia spune-mi, zău: aveți butnari sau dogari în sat la voi?

- Avem.

- Na cinci bani, și du-te să-ți puie doagele ce-ți lipsesc.

Prostia din nascare, leac în lume nu mai are; ea este o uricioasă boală, ce nu se vindecă în școale, ba nici în spitale.

Iași, 1872

(Textul din prezentul volum este reprodus după ediția: Ion Creangă, Opere, II, "Scriitori români", II, Editura Minerva, București, 1970.)